

ЛАРИСА БІДЕНКО
ORCID ID: 0000-0001-9128-5678
l.bidenko@drf.sumdu.edu.ua
кандидат педагогічних наук, доцент
Сумський державний університет
вул. Харківська, 116, м. Суми

ВЗАЄМОПОВ'ЯЗАНЕ НАВЧАННЯ ЧИТАННЯ ТА ГОВОРІННЯ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ (НА ДИДАКТИЧНОМУ МАТЕРІАЛІ ПОСІБНИКА «УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА. РІВЕНЬ В1»)

У статті висвітлено питання взаємопов'язаного навчання української мови як іноземної, що реалізується через комунікативно-діяльнісний підхід.

Авторкою статті зазначено важливість взаємодії всіх видів мовленнєвої діяльності, що сприяє формуванню комунікативної компетенції інокомунікантів; подано аналіз наукової та дидактичної літератури із проблеми дослідження; акцентовано увагу на актуальності вивчення педагогічних аспектів щодо взаємопов'язаних видів мовленнєвої діяльності, зокрема читання та говоріння. У статті зроблено спробу описати методичну стратегію роботи над відпрацюванням умінь сприймати та розуміти текст і відтворювати в мовленні здобуті навички.

У процесі дослідження використано загальнонаукові та лінгводидактичні методи дослідження, що сприяють розв'язанню поставлених завдань.

З урахуванням єдності читання та говоріння у статті описано і представлено три фази видів мовленнєвої діяльності, що впливають на процеси встановлення логічних зв'язків, визначення смислових частин повідомлення, використання лексем, граматичних форм, конструкцій, що сприяють правильній побудові фраз і речень, умінню оперувати своїми знаннями, реалізувати їх в усному мовленні. У статті подано розгалужену систему типів текстів, що відповідає рівню В1, та представлено систему вправ, що відповідає реальним комунікативним потребам студентів. Перспективними напрямками подальших розвідок є: дослідження вмінь, необхідних у процесі формування взаємопов'язаних видів мовленнєвої діяльності на різних рівнях володіння мовою (від базового до просунутого); розроблення методики підбору матеріалів для навчання читання та говоріння; створення і апробація тренажерів для вдосконалення вмінь читання та говоріння.

Ключові слова: українська мова як іноземна, взаємопов'язане навчання, читання, говоріння, комунікативна потреба, текст, види текстів, зразки завдань.

LARYSA BIDENKO
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor
Sumy State University
116 Kharkivska str., Sumy

INTERRELATED TEACHING OF READING AND SPEAKING IN THE PROCESS OF TEACHING THE UKRAINIAN LANGUAGE AS A FOREIGN LANGUAGE (IN THE TEACHING MATERIALS OF THE MANUAL “UKRAINIAN LANGUAGE AS A FOREIGN LANGUAGE. LEVEL B1”)

Interrelated learning of the Ukrainian language as a foreign language is implemented through a communicative-activity approach and is determined by the real communicative needs of students. Taking into account the level of language proficiency changes structural and meaningful speech acts. The formation of communicative competence occurs through the interaction of all types of speech activity.

Learning to speak or write is impossible without developed skills to recognize and understand text, while listening is impossible without the process of speaking, etc.

The author of the article present an analysis of scientific and didactic literature on the research problem. Scientists note that reading in a foreign language as a communicative skill and a means of communication is, along with oral speech, an important type of speech activity and the most widespread way of foreign language communication.

*Since we are talking about the reproduction of an educational text that must be read and understood, the question of the unity and specificity of reading and speaking as types of speech activity is essential. This explains **the relevance of the research topic.***

The purpose of the article is to describe the methodology of interrelated teaching of reading and speaking in the process of teaching Ukrainian as a foreign language using the didactic material of the manual "Ukrainian as a Foreign Language. Level B1", written by the teachers of the department of Sumy State University.

*To achieve this goal, general scientific **research methods** (analysis, synthesis, comparison, systematization) and linguodidactic methods were used: theoretical – analysis of linguodidactic literature; development of a system of exercises aimed at improving the processes of teaching reading and speaking; empirical – observation of the educational process to determine the level of formation of students' abilities to perceive, understand information and reproduce it in their own created texts.*

The author of the article made an attempt to develop and describe a special education system that would meet the needs of the modern educational process, namely: fluency in the language, the ability to express one's thoughts, understand interlocutors, use oral language, as well as reproduce and interpret written information.

Taking into account the unity of reading and speaking, the article describes and presents three phases of types of speech activity – the motivational-encouraging phase, which is related to the mechanism of motivation; tentative and research; executive

*The article presents a system of exercises that meets the real communicative needs of students. **Promising areas of further research are:** research into the skills necessary in the process of forming interconnected types of speech activity at different levels of language proficiency (from basic to advanced); development of a methodology for selecting materials for teaching reading and speaking; creation and testing of simulators for improving reading and speaking skills.*

***Key words:** Ukrainian language as a foreign language, interconnected learning, reading, speaking, communicative need, text, types of texts, sample tasks.*

Постановка науково-практичної проблеми. Комунікативно-діяльнісний підхід до навчання української мови як іноземної реалізується через навчання мовленнєвої діяльності. Саме цей вид діяльності цікавить лінгводидактів не тільки як взаємодія людей у процесі спілкування, а і як набір структурно та змістовно організованих мовленнєвих актів у процесі навчання мови.

Взаємопов'язане навчання видів мовленнєвої діяльності є одним із головних принципів комунікативно-діялісного підходу. Визначається взаємопов'язане навчання реальними комунікативними потребами студентів. Урахування рівня володіння мовою змінює структурні та змістовні мовленнєві акти. Спостереження за навчальним процесом і багаторічний досвід роботи з іноземними студентами показали, що формування комунікативної компетенції відбувається через взаємодію всіх видів мовленнєвої діяльності. Навчання говоріння чи письма неможливе без сформованих умінь розпізнавання та розуміння тексту, тоді як аудіювання неможливе без процесу говоріння тощо.

Лінгводидакти визнають, що найскладнішим видом мовленнєвої діяльності є говоріння, яке забезпечує усне спілкування іноземною мовою в діалогічній і монологічній формах. Не менш важливим є і процес читання, оскільки воно допомагає в опануванні мовного матеріалу.

Читання іноземною мовою як комунікативне вміння та засіб спілкування є, поряд з усним мовленням, важливим видом мовленнєвої діяльності та найбільш поширеним способом іншомовної комунікації. Оскільки йдеться про відтворення навчального тексту, який має бути прочитаним і зрозумілим, суттєвим є питання щодо єдності та специфіки читання й говоріння як видів мовленнєвої діяльності.

Отже, необхідно розробити спеціальну систему навчання, яка б відповідала потребам сучасного навчального процесу, а саме: вільному володінню мовою, умінню висловлювати свої думки, розуміти співрозмовників, користуватися усною мовою, а також відтворювати й інтерпретувати письмову інформацію, що зумовлює актуальність цієї наукової розвідки.

Мета статті – описати методику взаємопов'язаного навчання читання та говоріння у процесі викладання української мови як іноземної на дидактичному матеріалі посібника «Українська мова як іноземна. Рівень B1», написаного викладачами кафедри Сумського державного університету.

Для реалізації поставленої мети залучено загальнонаукові (аналіз, синтез, порівняння, систематизація) та лінгводидактичні методи: *теоретичні* – аналіз лінгводидактичної літератури; розроблення системи вправ з метою вдосконалення процесів навчання читання та говоріння; *емпіричні* – спостереження за навчальним процесом з метою виявлення рівнів сформованості умінь студентів сприймати, розуміти інформацію та відтворювати її у власне створених текстах.

Аналіз останніх публікацій за темою дослідження. У царині лінгводидактики вищої школи останнього двадцятиріччя опубліковано значну кількість наукових праць, присвячених проблемі формування комунікативної компетентності, пошуку ефективних підходів до навчання української мови як іноземної (О. Антонів, З. Бакум, К. Гейченко, І. Зозуля, С. Костюк, І. Кушнір, Д. Мазурик, М. Мацюк, Н. Ніколаєва, В. Ніколаєнко, О. Туркевич, В. Статівка, Н. Ушакова, Г. Швець та інші).

Окремі аспекти проблем взаємопов'язаного навчання мови в закладах вищої освіти висвітлено у працях таких науковців, як З. Бакум, А. Богуш, М. Греб, С. Карамана, О. Копусь, О. Кулик, О. Кучерук, І. Кучеренко, О. Любашенко, Л. Мамчур, Л. Овсієнко, С. Омельчук, Н. Остапенко, А. Попович, В. Статівка, І. Хом'як та інші.

Проте єдність і специфіка навчання читання та говоріння не досить описані та висвітлені в методиці викладання української мови як іноземної, тож потребують додаткового дослідження.

Виклад основного матеріалу. Кожен вид мовленнєвої діяльності визначається єдністю трьох фаз. На думку О. Вержанської, цими фазами є: 1) мотиваційно-спонукальна фаза, що пов'язана з механізмом мотивації; 2) орієнтовно-дослідницька; 3) виконавча. Останні дві фази пов'язані із загальнофункціональними механізмами, серед яких виділяють:

- випереджальне відображення;
- усвідомлення;
- оперативну та постійну пам'ять [2, с. 43].

Розглянемо кожну фазу з урахуванням єдності читання й говоріння. Перша – мотиваційно-спонукальна – визначає вид читання (ознайомлювальне, навчальне, оглядове чи пошукове). Використання будь-яких текстів на кожному етапі навчання має бути вмотивованим і цілеспрямованим, відповідати основній меті та завданням уроку, спонукати до реалізації лексико-граматичних і синтаксичних конструкцій, що містяться в тексті, у мовленні.

Друга фаза – орієнтовно-дослідницька. Вона спирається на встановлення зав'язків у процесі читання. Ця фаза має кілька важливих етапів – смислове промовляння, розпізнавання графічних образів, встановлення змістовних зв'язків між словами у словосполученнях, реченнях і розуміння тексту загалом.

На думку С. Горохова, розуміння висловлювань і текстів спирається на аналітично-синтетичні процеси, що протікають на декількох взаємопов'язаних рівнях. Правильне сприйняття фонем та їхнє структурування у складові та лексичні одиниці. Розуміння значень слів, яке передбачає безліч напрямів реалізації орієнтовних операцій: а) орієнтування в можливій омонімічності (відкритого і прихованого); б) орієнтування в мовленнєвому контексті; в) орієнтування в частоті вживання слів тощо. Розуміння значень фраз, яке може ускладнюватися: а) розбіжністю глибинних семантико-смислових і поверхневих синтаксичних структур; б) невідповідністю реальної послідовності подій порядку їх опису в мовленні; в) дистантними і підлеглими граматичними конструкціями; в) складністю парадигматичних відносин, які фіксуються в синтагматичній послідовності фраз тощо. Розуміння змісту тексту може мати різні глибини і якості: а) рівень розуміння основного предмета висловлювання або тексту – того, про що йде мова; б) рівень розуміння основного змісту (значення) висловлювання або тексту на основі виділення ієрархії тем (підтем) і рем; в) рівень розуміння сенсу висловлювання або тексту в контексті взаємодій суб'єкта зі світом та іншими людьми (мотиваційно-змістовий зміст) [3, с. 345].

Третя – виконавча фаза – завершує акт комунікації та включає мовленнєву дію, тобто вона максимально приєднується до процесу говоріння (або внутрішнього промовляння).

Отже, єдність читання та говоріння доводить важливість формування вміння не тільки розпізнавати закодовані графічні знаки, але й усвідомлювати та розуміти інформацію з подальшою реалізацією прочитаного в мовленні.

Текст дає взірці функціонування мовленнєвих засобів у їхніх різноманітних формах. Як вища комунікативна одиниця текст виявляє особливості функціонування лексики та граматики, скориговані відносини між темою/ситуацією та її мовним утіленням. Згідно з дослідженнями, навчальний текст як продукт мовленнєвої діяльності автора є основною формою передачі знань студентам, змістовою одиницею навчання. О. Вержанська та Т. Лагута зазначили, що призначення навчального тексту полягає в засвоєнні інформації студентами, а під час її передачі – у впливі на свідомість студентів, мотивуванні їх на роботу з навчальним матеріалом [2, с. 44].

У тексті реалізується відображення дійсності, усі модальні характеристики промови: багатоаспектне ставлення того, хто говорить до змісту висловлювання, до ситуації спілкування, до співрозмовника. Саме відпрацювання вмінь, потрібних для встановлення логічних зв'язків, визначення смислових частин тексту, використання лексем, граматичних форм, конструкцій сприяє правильній побудові фраз і речень, умінню оперувати своїми знаннями, реалізувати їх в усному мовленні.

Оскільки головною метою є все-таки говоріння, то постає питання про включення різноманітних типів текстів у навчальний процес.

Зауважмо, що у стандартах з української мови як іноземної подано типи текстів за рівнями володіння мовою. Оскільки предметом нашого дослідження є тексти рівня B1, то зазначимо, які типи відносять науковці до цього рівня:

- вивіски у громадських місцях;
- написи й оголошення в межах окремої теми;
- короткі оригінальні тексти й оголошення, пов'язані із приватною, публічною, професійною і освітньою сферами життя;
- короткі газетні та журнальні статті з описом подій;
- рекламні тексти;
- меню і рецепти;
- розклад руху транспорту;
- інструкції до побутових приладів;
- формуляр з особистими даними, наприклад, для запису в бібліотеку, для членства у клубі / секції;
- довідки;
- листівки, короткі приватні листи;
- електронні листи, факси, SMS-повідомлення;
- брошури, проспекти, плакати;
- уривки оригінальних прозових художніх текстів (новел, оповідань, повістей, романів), доступних для сприйняття на рівні B1;
- деякі види ділових паперів, як-от анотація, відгук, рецензія;
- щоденники, мемуари [1, с. 40].

Наведемо приклади різних типів текстів і завдань до них, які сприяють розвитку комунікативних умінь, поданих у підручнику з української мови як іноземної (рівень B1) [5].

1. *Робота над текстом короткої газетної статті з описом подій.* Розпочинається робота із читання тексту. На рівні володіння B1 читання може бути вголос (одним студентом або кількома) чи про себе. Перед читанням варто звернути увагу на умову завдання. Вона має бути чітко сформульована і зрозуміла студентам. Наприклад, прочитайте текст, скажіть, про що ви дізналися. Використовуйте у відповідях складносурядні речення.

Терещенки

Про родину Терещенків в Україні не чув хіба що зовсім байдужий. Наприкінці XIX і на початку XX століття на їхні кошти було побудовано чимало будинків у Києві, які й сьогодні прикрашають столицю України. Це, зокрема, Музей Тараса Шевченка (колишній палац родини Терещенків), Київський політехнічний інститут, будівля консерваторії (сьогодні тут розміщена Національна музична академія України), Володимирський собор, Історичний та Художній музеї, Національна медична бібліотека й інші.

Першим відомим підприємцем у цій родині був Артемій Терещенко, син чернігівського козака, який оселився в колишній гетьманській* столиці, місті Глухові (нині – Сумська область). Спочатку він торгував хлібом і деревиною. Пізніше розбагатів, почав будувати цукрові заводи. Сини Артемія Микола та Федір продовжили справу батька. Цукор, який виробляли на їхніх заводах, постачали в багато країн світу (газета «Глухівщина»).

Післятекстові завдання до кожного тексту такого виду містять таку умову: 1. Який ще заголовок можна запропонувати до цього тексту? 2. Дайте відповіді на запитання. 3. Прочитайте. Оцініть інформацію. Чи погоджуєтесь Ви із цим чи ні? Оформіть свою відповідь за зразком. Зразок: А. Так, я вважаю, що ця відповідь є правильною. Б. Ні, я переконаний, що це не так.

Дієвим і ефективним для розвитку комунікативних умінь є завдання ситуативного типу – наприклад, уявіть, що вас попросили поділитися своїми враженнями про Україну й українців. Складіть невеликий текст із використанням моделей речень: Мені подобається Україна (*чому?*), тому що <...>. Мені не подобається в Україні (*що саме?*) <...>. Я думаю, що в Україні + *прикметник у найвищому ступені порівняння* + *іменник* (наприклад, *найкрасивіші жінки*). Я хочу жити в Україні (*чому?*), тому що <...>.

2. *Робота над оголошенням у межах певної теми.* Уміння аналізувати та висловлювати свою думку щодо прочитаного реалізується за таких умов: 1) читання тексту; 2) відповіді на запитання; 3) включення елементів тексту у власне висловлювання. Наприклад, прочитайте оголошення про день відкритих дверей в університеті (див. рис. 1). Дайте відповіді на запитання (де, коли і ким проводиться захід, що ви можете дізнатися, яку інформацію отримати?). Скажіть, чи проводяться такі заходи у Вашій країні? Опишіть їх.

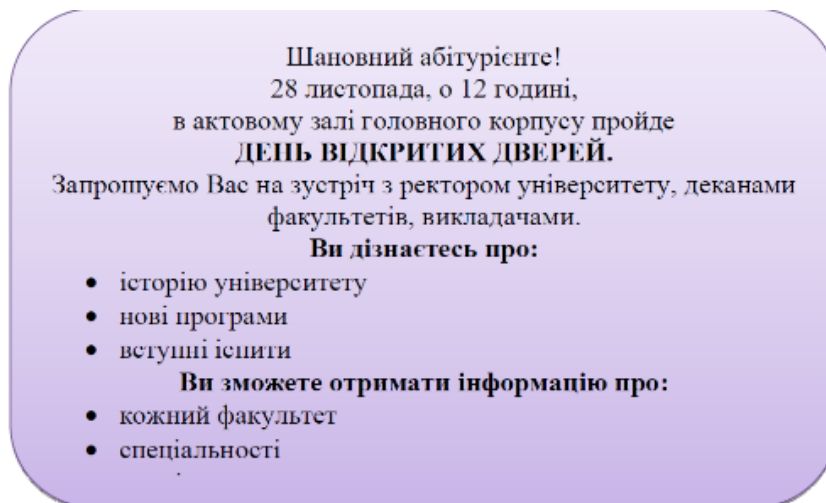

Рис. 1. Ілюстрація до тексту «Оголошення»

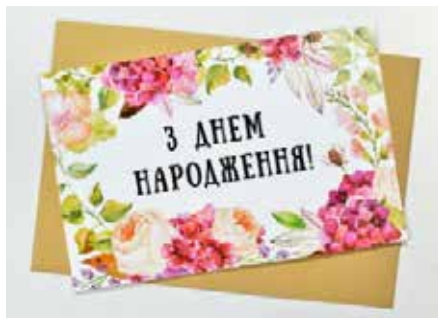
Меню та рецепти. Робота із цими текстами є цікавою та різноманітною. Пошук і складання рецептів спонукає до розширення словникового запасу, розуміння тенденції створення даних типів текстів і формування власних суджень. У посібнику «Українська мова як іноземна. Рівень В1» є такі завдання: знайдіть в інтернеті рецепт приготування українського борщу. Розкажіть, як готувати «Матусин борщ» за допомогою поданого малюнка. Уведіть до своєї розповіді наведені дієслова (див. рис. 2).

Рис. 2. Ілюстрація «Матусин борщ»

3. *Робота над короткими привітальними листами.* Зразок завдання (див. рис. 3). Прочитайте листівки. Знайдіть привітання, яке відповідає малюнку. Визначте відмінки іменників після дієслів *вітати*, *бажати*, *зичити*. Складіть привітання (на вибір).

1

А

Шановна Маріє Олександрівно!

Дозвольте привітати Вас зі святом весни і побажати Вам гарного настрою, щастя, успіхів у вашій нелегкій роботі.

Ваші колеги

2

Б

Дорога Ірино!

Вітаю тебе із днем народження!

Від щирого серця бажаю тобі щастя, здоров'я, радості, успіхів у навчанні.

Твоя подруга Олена

Рис. 3. Зразок завдання «Привітання»

Висновки. Комунікативно-діяльнісний підхід успішно реалізується через єдність процесу читання та говоріння. Орієнтація змісту навчання на спілкування приводить до зміни підходів щодо методичної системи навчання української як іноземної. Науковці однакові в питаннях текстоцентризму сучасного уроку з іноземної мови. Уміння читати та сприймати зв'язну структуру тексту приводить до можливості опанування окремих одиниць системи мови, яка вивчається, у мовному оточенні, без відриву від контексту. Усе це сприяє правильному вибору та вживанню слова у відповідному мовному середовищі.

Наше дослідження не вичерпує всіх аспектів проблеми навчання читання та говоріння іноземних студентів. Перспективні напрями подальших розвідок такі: дослідження вмінь, необхідних у процесі формування взаємопов'язаних видів мовленнєвої діяльності на різних рівнях володіння мовою (від базового до просунутого); розроблення методики підбору матеріалів для навчання читання та говоріння; створення і апробація тренажерів для вдосконалення вмінь читання та говоріння.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонів О., Мазурик Д. Стандартизовані вимоги : рівні володіння української мови як іноземної А1-С2. Зразки сертифікаційних завдань : посібник. Київ : фірма «ІНКОС», 2020. 186 с.
2. Вержанська О., Лагута Т. Креолізований навчальний текст в електронному навчанні. *Новий колегіум*. 2016. № 1. С. 42–49. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NovKol_2016_1_11.
3. Літвінова О. Мовленнєва діяльність – психолінгвістична проблема. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*. Серія 19 «Корекційна педагогіка та спеціальна психологія». 2013. Вип. 23. С. 343–346. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_019_2013_23_103.
4. Субота Л. Текст як одиниця мовлення і продукт комунікації в навчанні іноземних студентів. *Світові виміри освітніх тенденцій* : збірник наукових праць / Навчально-науковий інститут міжнародного співробітництва та освіти. Національний авіаційний університет. Київ, 2024. Вип. 17. С. 156–161. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/78273>.
5. Українська мова як іноземна. Рівень В1 : навчальний посібник / Л. Біденко та ін. Суми : Університетська книга, 2020. 363 с.
6. Bakum Z., Savchak I. Cultural Component in Professional Development of Non-philological Specialties Students in the Process of Studying a Foreign Language. *Arab World English Journal (AWEJ)*. 2021. Volume 12. № 4. P. 69–85.
7. Hrytsenko O., Zozulia I., Kushnir Ir. Opportunities for Organization of Classes in Foreign Languages by Means of Microsoft Teams (in the Practice of Teaching Ukrainian as a Foreign Language). *Theory and Practice in Language Studies*. 2023. № 8. P. 1900–1911.

8. Ushakova N., Kushnir Ir., Ibrahim Abdallah Al-shaboul. Principles of the structure and functions of work programs of curriculum disciplines of the linguistic cycle for educational migrants : Chapters of Monographs. *Problems and prospects of training in higher school: pedagogical, philological, psychological and intercultural aspects*. Ch. 3. 2023. P. 34–49.

REFERENCES

1. Antoniv, O., & Mazuryk, D. (2020). Standartyzovani vymohy : rivni volodinnia ukrainskoi movy yak inozemnoi A1-S2. Zrazky sertyfikatsiinykh zavdan [Standardized requirements: level of command of the Ukrainian language as a foreign language A1-C2. Samples of certification tasks]: posibnyk. Kyiv: firma “INKOS”. 186 s. [in Ukrainian].
2. Verzhanska, O. (2016). Kreolizovanyi navchalnyi tekst v elektronnomu navchanni [Creolized educational text in e-learning]. *Novyi Kolehium*. № 1. S. 42–49. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NovKol_2016_1_11 [in Ukrainian].
3. Litvinova, O. (2013). Movlennieva diialnist – psykholinhvistychna problema [Speech activity is a psycholinguistic problem]. *Naukovyi chasopys NPU im. M.P. Drahomanova. Seriya 19 “Korektsiina pedahohika ta spetsialna psykholohiia”*. S. 343–346. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_019_2013_23_103 [in Ukrainian].
4. Subota, L. (2024). Tekst yak odyntsia movlennia y produkt komunikatsii v navchanni inozemnykh studentiv [The text as a unit of speech and a product of communication in the education of foreign students]. *Svitovi vymiry osvity. Natsionalnyi aviatsiinyi universytet. Kyiv. Vyp. 17*. S. 156–161. Retrieved from: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/78273> [in Ukrainian].
5. Ukrainska mova yak inozemna. Riven B1: navchalnyi posibnyk (2020). [Ukrainian as a foreign language. Level B1: textbook]. L. Bidenko ta in. Sumy: Universytetska knyha, 368 s. [in Ukrainian].
6. Bakum, Z., & Savchak, I. (2021). Cultural Component in Professional Development of Non-philological Specialties Students in the Process of Studying a Foreign Language. *Arab World English Journal (AWEJ)*. Volume 12. № 4. P. 69–85 [in English].
7. Hrytsenko, O., Zozulia, I., & Kushnir, Ir. (2023). Opportunities for Organization of Classes in Foreign Languages by Means of Microsoft Teams (in the Practice of Teaching Ukrainian as a Foreign Language). *Theory and Practice in Language Studies*. № 8. P. 1900–1911 [in English].
8. Ushakova, N., Kushnir, Ir., & Ibrahim Abdallah Al-shaboul (2023). Principles of the structure and functions of work programs of curriculum disciplines of the linguistic cycle for educational migrants, Chapters of Monographs, in: *Problems and prospects of training in higher school: pedagogical, philological, psychological and intercultural aspects*. Ch. 3. P. 34–49 [in English].